

BAKOS ESZTER–KRAUSZ MIKLÓS

A kiskorúak jogi védelme a rádiós műsorszolgáltatásokban Az Ice-T ügy margójára

1. A VÉDELEM JOGI HÁTTERE

A címbeli előadó zeneszáma miatt kirobbant ügy körüli kérdések, kétségek alapot teremtettek a kiskorúak rádiós műsorszolgáltatásokkal szembeni jogi védelmének elemzésére és javaslatok megfogalmazására, különösen külföldi zeneszámok esetén.

A jogsértőnek feltételezett műsorszolgáltatás 2010. szeptember 2. napjához köthető, amikor a Tilos Rádió 18 óra előtt pár perccel Ice-T-nek a panasz tárgyát képező Warning című, egy rap albumáról származó bevezető elemét – úgynevezett introját –, majd az It's on nevű zeneszámát sugározta. Ezen időpontban a hazai televíziós és a rádiós műsorszolgáltatások az 1996. évi I. törvény hatálya alá tartoztak. A jogszabály 41. § (1) bekezdése b) pontja adott lehetőséget a csatorna kínálatának vizsgálatára, és miután a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) Hivatala törvénysértést vélt valószínűsíteni, közigazgatási eljárás lefolytatását tűzte célul. A jogellenesség álláspontja szerint a törvény 5/B. § (3) és 5/C. § (2) rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásában gyökerezett, azaz a jogsértést a kiskorúak védelmét szolgáló szabályok megkerülésében látta. A törvény hivatkozott szabályai szerint „*azt a műsorszámot, amely alkalmas a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy közvetett módon utal erőszakra, illetve szexualitásra, vagy témájának meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus, a III. kategóriába kell sorolni*”, továbbá „*a III. kategóriába sorolt műsorszám megfelelő jelzéssel ellátva 21.00 és 05.00 óra között tehető közzé*”.

A rendelkezés érvényesítése a kiskorúak védelmének magas szintű biztosítása érdekében megkívánja annak meghatározását, hogy mi alkalmas a jelzett korosztály fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására. A törvényi rendelkezések értelmezésében, keretszabályainak kitöltésében az NMHH elődje, az Országos Rádió és Televízió Testület (ORTT) 1494/2002. (X.17.) sz. határozata nyújt segítséget, amely tartalmazza a minősítésnél irányadó szempontokat, az egyes műsorszámok közzététele előtt és közben alkalmazandó jelzéseket, illetve a minősítés közzétételének módját. E dokumentum II. része kifejezetten a rádiós műsorszolgáltatásokra vonatkozik, amelyben iránymutatások találhatók a jelen esetben is vitás kérdésekben, mint például a szexualitás és a durva beszéd.

Bakos Eszter az SZTE ÁJTK Polgári Jogi és Polgári Eljárásjogi Tanszékén PhD hallgató, Krausz Miklós az Arkon Informatikai Zrt. jogi vezetője, mindketten a PTE infokommunikációs szakjogász képzésének hallgatói.

Az első kérdéskört illetően a határozat a szexuális célozgatásokat engedi, de azok kimerítő részletezését nem, továbbá tiltja a szexualitás tisztán ösztöni kielégülés eszközeként való megjelenítését, a nemekről kialakult sztereotípiák túlságosan nyers ábrázolását, illetve a nők szexuális objektumra való redukálását.

A másik problémás területtel kapcsolatban a dokumentum szerint a durva beszédnek védhetőnek kell lennie a szövegösszefüggés és az eredetiség oldaláról, továbbá a társadalmilag elítélendő szóhasználat például a művészi hatás szempontjából indokolt esetben alkalmazható a szereplők, helyzetek jellemzésére vagy a valóság bemutatására. Ugyanakkor a durva, trágár kifejezések mértéktelen és túlságosan agresszív használata nem megengedett.

A rádiós szolgáltatások esetén egyértelműen csak akusztikus jelzés szolgálhatja a műsor tartalmáról való tájékoztatást, azaz „a rádióban a minősítésről jól érthetően, magyar nyelven, legalább három másodperc időtartamban tájékoztatni kell” – ahogy a határozat rögzíti. Kétségtelen, hogy a törvényi rendelkezések értelmezését szolgáló határozat részletesebb iránymutatásai a műsorszolgáltatóknak segítséget jelentenek a klasszifikálás során, de különösen a külföldi zeneszámok megannyi problémát generálhatnak a szabályok alkalmazása vonatkozásában. E terület véleményünk szerint nagyobb körültekintést igényel, tekintve a kiskorúak védelméhez, illetve a szolgáltatók szolgáltatásnyújtásához való jogát és az ezek közötti megfelelő egyensúly mindkét fél érdekeit szem előtt tartó megtalálását.

2. JOGSÉRTÉS – ÉRVEK ÉS ELLENÉRVEK

Az NMHH Tartalomfelügyeleti Főosztálya az ellenőrzés részletes megálatapításait megküldte a Tilos Kulturális Alapítvány Műsorszolgáltató részére,

amelyben a hivatkozott törvényi rendelkezések megsértését a zeneszám tartalma és aggályos elemei kifejtésével igyekezett alátámasztani mellette azok általa készített/készítette fordítását.¹ Habár a panasz csak a Warning című szerzeményre vonatkozott, a hatóság az azt követő zeneszám, az It's on elemzését is feladatának érezte.

A nyilatkozattételre való felhívás céljából közölt levél a tartalom bemutatása során utalt azon tényre, hogy a kifogásolt műsorszámok egy olyan albumról származnak, amely megjelenítését az előadó kiadója korábban már megtagadta. Ennek ellenére ezek nálunk korhatárra vonatkozó figyelmeztetés nélkül hangzottak el, azaz a műsorszolgáltató a zeneszámokat I. vagy II. kategóriába sorolta.

Az köztudott, hogy Ice-T a gengszterrap műfaj alkotója és művei nem

A hatóság maga fogalmazta meg azon véleményét, miszerint a kiskorúak nem vagy alig rendelkezhetnek a zeneszámok megértéséhez szükséges magas szintű nyelvtudással. A hatóság levelét olvasva kétségkívül leszögezhető, hogy ellenőrzése alapos és körültekintő volt a tekintetben, hogy részletes adatokat gyűjtött nem csak az angol, hanem más nyelvekből szerzett nyelvvizsgálóval rendelkezők számáról is, külön kitérve az angol nyelvvizsgák egyes szintjeire. Ugyanakkor meglátásunk szerint a jelen ügy helyes megítélése érdekében a 16 éven aluliak nyelvtudására kellett volna a legnagyobb hangsúlyt fektetni a 16-os korhatár miatt.

szenvednek hiányt a rendőri erőszak, faji ellentétek, lövődözések és börtön-élmények bemutatásában. Ugyanakkor arról sem feledkezhetünk meg, hogy a kérdéses zeneszámok nem magyar nyelvűek és sokszor hangzik el bennük a köznyelvi beszédben használt szleng, amely a hatóság szerint is nehezítette a megértést. Sőt a hatóság maga fogalmazta meg azon véleményét, miszerint a kiskorúak nem vagy alig rendelkezhetnek a zeneszámok megértéséhez szükséges magas szintű nyelvtudással. A hatóság levelét olvasva kétségkívül leszögezhető, hogy ellenőrzése alapos és körültekintő volt a tekintetben, hogy részletes adatokat gyűjtött nem csak az angol, hanem más nyelvekből szerzett nyelvvizsgálóval rendelkezők számáról is, külön kitérve az angol nyelvvizsgák egyes szintjeire.

Ugyanakkor meglátásunk szerint a jelen ügy helyes megítélése érdekében a 16 éven aluliak nyelvtudására kellett volna a legnagyobb hangsúlyt fektetni a 16-os korhatár miatt. Az erre vonatkozó adatokat maga a Tilos Kulturális Alapítvány is hiányolta a válaszként megfogalmazott nyilatkozatában. Álláspontunk szerint annak megállapításához, hogy a vitatott idegen nyelvű műsorszámok alkalmasak voltak-e a 16 éven aluliak fejlődésének káros befolyásolására, mindenképp vizsgálni kellett volna, hogy az általános iskolás és a középiskola 1–2. osztályos tanulói milyen nyelvtudással rendelkeznek, rendelkezhetnek és milyenek a rádióhallgatási szokásaik.

A nyelvtanulás hazánkban általában az általános iskola 3. osztályától van jelen a gyermekek életében, néhány speciális esettől eltekintve. Ahogy a hatósági ellenőrzés megállapításai is rögzítik, ekkor általában alapozó nyelvtanulás zajlik és a középiskola falai közé a tanulók lényeges nyelvtudási szintkülönbséggel lépnek. A hatósági ellenőrzés arra is rávilágított a nyelvvizsgák hazai alakulása mellett, hogy a megkérdezett szakemberek szerint a fiatalok zenehallgatás, filmnézés és egyéb szabadidős tevékenységeik során ugyancsak képesek nyelvtanulásra, de a hatóság, ahogy már jeleztük, nem szerzett adatokat a 16 éven aluliak angol tudására. Így csak saját feltételezéseire alapozta azon álláspontját, hogy az adott korosztályban is jelentős számmal beszélnek és értik a nyelvet, azaz az elhangzott zeneszámok alkalmasak voltak a 16 éven aluliak fejlődésének károsítására, a káros hatás érvényesült tekintetükben. Ez a feltételezése meglátásunk szerint további vizsgálatot igényelt volna, hiszen a hatóság által idézett tanulmány alapján az általános iskolát végzettek mindössze 1,1 %-a rendelkezik angol nyelvvizsgálóval. Sőt jelen esetben nem is „közönséges”, az iskolai keretek között elsajátítható nyelvtudást kellene vizsgálni, illetve nem az általános angol nyelv ismeretét kellene feltételezni, hanem egy ennél magasabb szintet, a szleng nyelv ismeretére vonatkozó adatok lennének szükségesek.

Ahogy korábban is említettük, a Tartalomfelügyeleti Főosztály összefoglalta az általa aggályosnak tartott elemeket is. Mindezek alapján a Fővárosi Bíróság 3.K.33902/2005/7. számú ítéletében látta, amelyre több ORTT határozat is hivatkozik. Ezen döntésben fogalmazódott meg az a bírói álláspont, miszerint „a kiskorúak egészséges erkölcsi, szellemi, pszichikai fejlődése olyan alkotmányos érték, amellyel szemben minden más alkotmányos szabadságjognak engednie kell. A véleménynyilvánítási, műsorszerkesztési, műsorszolgáltatási szabadság csak ezen érték maximális védelmét figyelembe véve valósulhat meg. Kétség esetén csak a túlzott védelem lehet az elfogadható mérce.”

Véleményünk szerint a hatóság akkor járt volna el alaposan, ha vizsgálta volna a joggyakorlatot, hogy mikor, milyen esetekben hivatkozott már az ORTT ezen ítéletre és mikor került már sor a szükségesség-arányosság követelményének figyelembe vételével a szólásszabadság korlátozására a kiskorúak védelme érdekében, különösen külföldi zeneszámok esetében. Mindezek mellőzésével rádiós műsorszolgáltatásról lévén szó a hatóság az elhangzott durva kifejezésekre, hanghatásokra fókuszált.

E tekintetben a következő megállapításokat tette: a durva beszéd követendő példaként jelent meg a zeneszámokban és a nyelvi igénytelenség felé terelhetők a kiskorúakat; a trágár kifejezések alkalmasak lehetnek a kiskorúak erkölcsi és pszichológiai fejlődésének károsítására. A hatóság továbbá utalt arra, hogy a zeneszámokban túltengő trágár kifejezések nem kerültek kiszűrésre és az előadó erőszakra buzdító, durva hangvétele még a szavak megértése nélkül is ártalmas hatást gyakorolhatott a 16 évnél fiatalabbakra, vala-

mint kifogásolta a zeneszámokban megjelenő élethelyzeteket, mint a prostituáltak szolgáltatásai, droghasználat, fizikai erőszak, a nők szexuális tárgyként való ábrázolása. Végül a hatóság szerint mindezen negatív hatásokat csak fokozták a kiskorúakban esetlegesen félelmet keltő fegyverpogások, lövések. Mindezen elemek 16 éven aluliak számára kedvezőtlen voltát azzal indokolta a Főosztály, hogy ebben az időszakban kezdődik el a saját értékrendek, életmódok keresése, amely során gyakran a médiaszereplők szolgálnak példaként, ezért ők nem közvetíthetnek destruktív életszemlélet, egészséges személyiség kialakulására veszélyt jelentő mintákat.

Álláspontunk szerint a hatóság által kritizált elemek káros hatású befolyásolásra alkalmas voltának alátámasztása további, a későbbiekben a szerzők által javasolt eljárást igényelt volna a valóban zavaró hanghatásoktól eltekintve. Ezek vonatkozásában a Rádióknak fel kellett volna hívni a hallgatók figyelmét a nyugalom megzavarására alkalmas körülményekre a zeneszámok lejátszása előtt. Az egyéb elemek további vizsgálatának szükségességét az indokolja, hogy a hatóságnak nem sikerült adatokat szereznie a 16 éven aluliak átlagos, iskolában elsajátítható nyelvtudásával összefüggésben és a zeneszámok általa közölt magyar fordításai sem voltak helyesek, illetve a hatóság magát a szövegkörnyezetet is félreértette. De még az álláspontját alátámasztó adatok, pontos fordítás és értelmezés birtokában is kétségek fűződhetnek és fűződnek ahhoz, hogy a kiskorúak a zenei körülmények között egyidejűleg képesek-e a nem hétköznapi idegen nyelvű szófordulatok megértésére egyszeri meghallgatás során vagy után.

A hatóság lényegében csak a nyelvtudásra kívánta alapozni érveit, illetve a 2011. január 1-jén kiadott Közleményében³ megemlíti a washingtoni Legfelsőbb Bíróság 1978-ban hozott Pacificia-döntését⁴, amely óta Ice-T-t a hazájában, ahol bizonyára a gyermekek közül is nagyobb számban értik a „gettónyelvet”, csak este 10 óra után engedik sugározni. A döntés több mint harminc évvel ezelőtt született és akkor hatalmas diszkrecionális jogot adott az amerikai médiahatóság, a Federal Communication Commission (FCC) kezébe a televízióban és rádióban elhangzó trágár kifejezések szabályozása területén azon gyermekek védelme érdekében, akik esetleg a délutáni vagy kora esti közönség tagjai lehetnek. Ugyanakkor a hatóság nem követte tovább a döntés későbbi sorsát, így nem vette figyelembe, hogy az egyik szövetségi fellebbviteli bíróság szembe-

ment azzal, és az FCC mindezzel szemben nem élt fellebbezéssel.⁵

A szövetségi bíróság a mai, még 1978-ban elképzelhetetlennek tűnő médiakörnyezet jellemzőire alapozva kérdőjelezte meg a nyolcvanas évekbeli döntést. Az Internet megjelenése, a szülői lehetősége a gyermekek médiafogyasztásának ellenőrzésére tel-

jes mértékben akadályát képezik a médiaszolgáltatások már-már cenzúrárt jelentő korlátozásának. Napjainkban a konvergencia által az egyes tartalmak más-más platformokon is hozzáférhetőek, és a kiskorúak által igen kedvelt Internet lehetőséget kínál akár televíziós, akár rádiós tartalmak megtekintésére, meghallgatására is és a zeneszámok pillanatok alatti letöltésére. Természetesen a dinamikus fejlődő, a felhasználók aktív részvételére épülő médiavilág ellenére szükség van a médiaszolgáltatók felelős tevékenységére, a gyermekek védelmét előmozdító kezdeményezéseikre, amely mellett a szülői kontroll, a technikai eszközök és főleg a médiatudatosság mind segíthet a káros tartalmak távollátásában, megfelelő kezelésében.

A fentebb leírtak mellett a hatóság figyelmen kívül hagyott számos egyéb körülményt is, amelyek alapján maga is felismerte volna megállapításainak nehezen védhető, további vizsgálatra szoruló voltát. Például ilyen a Rádió által a nyilatkozattételében hivatkozott, a hatóság nézőpontjának ellentmondó tény, hogy egy 2007-es felmérés alapján a hallgatóságának mindössze 4%-a volt kiskorú, habár a felmérés a 13–18 éven aluliakat vette figyelembe. Ugyanakkor a tapasztalatok azt mutatják, hogy a rádió kínálata inkább a felnőtt korosztályt vonzza, amit az is alátámaszt, hogy hallgatottsági adatok alapján a kifogásolt időpontban a jelzett 4% 60–65 főt jelentett, amelyből mindössze 15–20 lehetett 16 éven aluli, akik közül 1–2 fő rendelkezhetett nyelvvizsgálóval. A gyermekek eltérő rádiózási szokásait a szakirodalom is alátámasztja, mely szerint „a gyerekek a serdülőkor kezdetéig, tizenkét éves korukig szinte nem rádióznak, hanem tévéznek”⁶. Emellett „a tizenéves korosztály kevesebbet rádiózik, mint a felnőttek, de túlnyomórészt szakos-

dott, (...) a pop-rock elnevezéssel illetett könnyűzenei műsorokat hallgatnak, vagy olyan műsort, amelyben az ilyen zene a domináns”⁷.

A Rádió továbbá kifogásolta a hatóság azon megállapítását, miszerint a kiskorúak egészséges fejlődésével szemben minden alkotmányos szabadságnak engedni kell. Ez a már idézett Fővárosi Bírósági ítéletben szerepel, és valójában értelmezésre szorul az Alkotmánybíróság által alkalmazott szükségességi-arányossági teszt alapján. Figyelembe veendő, hogy a véleménynyilvánítás joga a kommunikációs alapjogok anyajoga. „Az ebből eredő jogok a szólás- és sajtószabadság, mely utóbbi felőleli valamennyi médium szabadságát, továbbá az információs jog, az információs megismerés szabadsága”⁸, szűk értelemben. Ennek alapján mindenki szabadon alkothat véleményt, ismerhet meg információkat és eszméket, amelyeket országhatárokon túl is terjeszthet, ugyanakkor felelősséggel tartozik az általa elmondottakért. A véleménynyilvánítás joga alávethető törvényi, külső korlátozásnak, de az e jogot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni. A korlátozás megengedésének indokoltasága attól függ, hogy másik alanyi alapjog érvényesítésére szolgál, ilyen jogot csak mögöttesen véd vagy elvont érték a tárgya.⁹ A médiaszektor egy olyan terület, ahol érvényesülnie kell a véleménynyilvánítás arányos és szükséges korlátozásának, mert a befogadók, különösen a személyiségileg még fejlődő kiskorú fogyasztók és a médiaszakma közötti erőviszonyok nem kiegyenlültek.

A hatóságnak az ellenőrzés előtt fel kellett volna figyelnie arra, hogy a panasz, illetve az ezt követő vizsgálat tárgya(i) egy nehezen érthető, sőt a 16 éven aluliak számára szinte érthetetlen zeneszám(ok). Továbbá azt is szem előtt kellett volna tartania, hogy a gyermekek körében a rap, a gengszterrap nem nevezhető közkezdvelt zenei irányzatnak.

3. KÜLFÖLDI ZENESZÁMOK – MIKÉNT BIZONYÍTHATÓ A KÁROS HATÁSÚ BEFOLYÁSOLÁSRA ALKALMASSÁG

Véleményünk szerint jelen eset kapcsán a hatósági ellenőrzés során kiemelt figyelmet kellett volna fordítani arra, hogy egy angol, sőt nem hétköznapi angol nyelven elhangzott zeneszám volt a feltételezett jogsértés tárgya. A Tilos Rádió is felhívta a figyelmet arra, hogy a hatóság elődje ez idáig soha nem vizsgálta a külföldi zeneszámokat, melyek során a szükséges nyelvtudás és -tapasztalat hiánya miatt, különösen a rap zene esetén a hallgatók elsősorban a ritmikára, a hangzásra figyelnek.

Egy anyanyelvtől eltérő nyelvű, nem közismert idegen szavakat tartalmazó zeneszám egyszeri meghallgatása nem minden esetben teszi lehetővé annak oly mértékű megértését, hogy az akár csak alkalmas legyen a kiskorúak egészséges fejlődésének károsítására. Amennyiben olyan trágár szavak, fejlődésre káros kifejezések hallhatóak egy zeneszámban, amelyeket sajnos már a gyermekek is ismernek és megértenek, akkor rádióon keresztül történő hallásuk elmélyíti ezek ismeretét, és inspirálja ezek gyermekek általi használatát. Az ilyen szavak valóban alkalmasak a gyermekek fejlődését, magatartását negatívan befolyásolni. Erre például szolgálhatnak az utóbbi hónapok toplistás énekesnőjének, Katy Perry-nek a zeneszámai, amelyek délutáni lejátszását több okból is kerülni kellene a rádióknak. A Budapesti megrendezett koncertje is messzemenőig alátámasztja, hogy a 8–14 éves gyermekek közkezdvelt énekesnőjéről van szó annak ellenére, hogy az általa énekelt zeneszövegek egyáltalán nem ennek a rétegnek szólnak. Rádásul

a fiatal popénekesnő olyan szavakat, kifejezéseket használ – mint az „I kiss a girl” –, amelyeket nagyobb valószínűséggel már megérthet a 16 éven aluli korosztály.¹⁰

Tehát a hatóságnak az ellenőrzés előtt fel kellett volna figyelnie arra, hogy a panasz, illetve az ezt követő vizsgálat tárgya(i) egy nehezen érthető, sőt a 16 éven aluliak számára szinte érthetetlen zeneszám(ok). Továbbá azt is szem előtt kellett volna tartania, hogy a gyermekek körében a rap, a gengszterrap nem nevezhető közkezdvelt zenei irányzatnak.

Abban az esetben, ha a kifogásolt alkotások magyar nyelven kerültek volna a jelzett időpontban sugárzásra, akkor minden bizonnyal valóban megállná a helyét a jogsértés. Ezt támasztja alá az NMHH elődjének gyakorlata is. A magyar nyelvű tartalmak, zeneszámok esetén elfogadható és indokolt a megfelelő klasszifikáció kikényszerítése, hiszen maguk a szolgáltatók igen gyakran téves besorolást alkalmazva egy magasabb kategóriába tartozó műsort alacsonyabb kategóriába sorolnak és ezeket nem megfelelő időszámban sugározzák. Erre példa a Petőfi Rádió 2007-es jogsértése Ganxsta Zolee és a Kartel Keleti oldal-nyugati oldal című zeneszáma miatt¹¹ vagy két évvel később egy szekszárdi rádió által megvalósított jogsértés „Majka Pappa” „Tündi-büendi” elnevezésű alkotásával összefüggésben¹², mert ezek trágár kifejezései, tartalma, az általuk közvetített magatartásformák nem tették lehetővé a II. kategóriába sorolást. Így mindkét szolgáltatót elmarasztalta a Testület.

Ezzel szemben a Testület utódjának meg kellett szüntetnie a közigazgatási eljárást jogsértést megállapító határozat nélkül. A hatóság is kifejtette azon álláspontját, hogy „az egymással ütköző érdekek közötti megfelelő egyensúly megtalálása azonban örömteli fejlemény volna”¹³. Természetesen a kiskorúak egészséges fejlődését, mint közérdekű célkitűzést biztosítani kell hazai viszonylatban is összhangban hazánk Európai Unió kötelezettségével. Ugyanakkor figyelembe kell venni a médiaszereplők, előadók művészi szabadságát is. A védelem és a szabadság közötti egészséges egyensúlyt kell megtalálni, amely külföldi zeneszámok esetén talán nagyobb körültekintést és némileg eltérő hatósági ellenőrzést igényel.

Így a hatóságnak, a nyelvvizsga adatok mély, ugyanakkor jelen ügy szempontjából relevanciával nem bíró vizsgálata helyett, véleményünk szerint egy pszichológus-szociológus szakértői vélemény beszerzésére kellett volna törekednie, amelynek azt kellett volna vizsgálni, hogy a kifogásolt zeneszámokban idegen nyelven elhangzó, nem közismert trágár kifejezések alkalmasak voltak-e a 16 éven aluliak fejlődésének káros befolyásolására. Ezt a megoldást minden olyan esetben alkalmazni lehetne, amikor a körülmények miatt nem egyértelmű, hogy a magyar nyelvtől eltérő nyelven elhangzó zenei tartalom milyen hatással bírhat a kiskorúak egészséges szellemi fejlődésére. Ennek megállapítása mindenképp egy szakember véleményét indokolja, aki a területen megfelelő tudással és tapasztalattal rendelkezik. Így a gyermekek jogai sem sérülnek és a szolgáltatók szabadsága sem korlátozódna indokolatlanul.

Jegyzetek

- ¹ A Nemzeti Média- és Hírközlés Hatóság levele. <http://new.tilos.hu/upload/dokumentumok/Ice-NMHH-101213.PDF> [2011. 04. 04.]
- ² A Tilos Rádió nyilatkozattétele. <http://new.tilos.hu/upload/dokumentumok/Ice-Tilos-101229.pdf> [2011. 04. 04.]
- ³ A Nemzeti Média- és Hírközlés Hatóság közleménye a Tilos Rádió és az Ice T ügyéhez. <http://www.scribd.com/doc/46159582/NMHH-kozlemeny-a-Tilos-Radio-es-Ice-T-kozigazgatasi-ugyehoz> [2011. 04. 04.]
- ⁴ U.S. Supreme Court. FCC v. PACIFICA FOUNDATION, 438 U.S. 726 (1978) 438 U.S. 726. FEDERAL COMMUNICATIONS COMMISSION v. PACIFICA FOUNDATION ET AL. CERTIORARI TO THE UNITED STATES COURT OF APPEALS FOR THE DISTRICT OF COLUMBIA CIRCUIT No. 77-528.
- ⁵ Berin Szoka: Second Circuit: *Pacifica* Is Outdated, All Media Deserve Full First Amendment Protection The technology libertaion front July 13 2010.
- ⁶ Gálik Mihály–Urbán Ágnes: Bevezetés a médiagazdaságtanba. Aula, 2008. p. 122.
- ⁷ Gálik Mihály–Urbán Ágnes: i. m. 123.
- ⁸ Sári János–Somody Bernadette: Alapjogok. Alkotmánytan II. Osiris, 2008. p. 161.
- ⁹ 30/1992. (V. 26.) AB határozat
- ¹⁰ http://velvet.hu/trend/2010/10/02/katy_perry_nem_koncertet_felvilagosito_orat_tartott/
- ¹¹ ORTT 2060/2007. (IX. 12.) sz. határozata
- ¹² ORTT 1976/2009. (X. 7.) sz. határozata
- ¹³ Az Ice-T ügy és ami mögötte van: http://mediatanacs.blog.hu/2011/01/12/az_ice_t_ugy_es_ami_mogotte_van (2011. 04. 05.)